

No.

PWYLLGOR CRAFFU TAI A CHYMUNEDAU DIOGEL

Cofnodion cyfarfod anghysbell a gynhaliwyd ar 17 Mai, 2023.

Mae'r Agenda ar [gael yma](#).

Mae recordiad y cyfarfod ar [gael yma](#).

Yn Bresennol: Y Cynghorydd A.M. Collins (Cadeirydd); Cynghorwyr J. Aviet, G.D.D. Carroll, S.M. Hanks, W.A. Hennessy, S. Lloyd-Selby, B. Loveluck-Edwards, M.J.G. Morgan a S.D. Perkes.

Hefyd yn bresennol: C. Ireland (Cynrychiolydd Cyngor ar Bopeth Caerdydd a'r Fro), D. Dutch, V. John a H. Smith (Cynrychiolwyr o Weithgor / Panel Tenantiaid), Cynghorwyr I.R. Buckley, L. Burnett (Arweinydd Gweithredol ac Aelod Cabinet dros Berfformiad ac Adnoddau), C.P. Franks, C. Iannucci, G. John (Aelod Cabinet dros Hamdden, Chwaraeon a Lles), N.C. Thomas, E. Williams (Aelod Cabinet dros Wasanaethau Cymdogaeth ac Adeiladu) a M.R. Wilson (Aelod Cabinet dros Wasanaethau Cymdogaeth ac Adeiladu).

27 CYHOEDDIAD –

Cyn cychwyn busnes y Pwyllgor, darllenodd y Cadeirydd y datganiad a ganlyn: "A gaf i atgoffa pawb sy'n bresennol y bydd y cyfarfod yn cael ei ffrydio'n fyw yn ogystal â'i recordio trwy'r rhyngwyd ac mae'r recordiad hwn wedi'i archifo i'w weld yn y dyfodol".

28 PENODI IS-GADEIRYDD –

PENDERFYNWYD – Y Cynghorydd B. Loveluck-Edwards yn cael ei benodi'n Is-gadeirydd am y flwyddyn Ddinesig.

29 YMDDIHEURIAD AM ABSENOLDEB –

Derbyniwyd hwn gan y Cyngorwyr G.M. Ball a S. Campbell, a G. Doyle (Cynrychiolydd o Weithgor / Panel Tenantiaid).

30 COFNODION –

ARGYMHELLWYD – CYMERADWYO cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 19 Ebrill, 2023 fel cofnod cywir.

31 DATGANIADAU BUDDIANT –

Ni dderbyniwyd unrhyw ddatganiadau buddiant.

32 CYFLWYNIAD: EI LLAIS CYMRU –

Rhodddwyd y cyflwyniad i'r Pwyllgor gan yr Uwch Weithiwr Ymgysylltu â Phobl Ifanc mewn Cyfranogiad, y Gweithiwr Prosiect Llysgennad Hawliau ac aelodau o grŵp 'Ei Llais Cymru' - Ei Llais Cymru, grŵp o ferched 13 – 17 oed o Fro Morgannwg a gyfarfu i drafod materion yn ymwneud â chydraddoldeb yn eu cymunedau lleol a materion cysylltiedig eraill.

Roedd y grŵp wedi bod yn canolbwyntio ar aflonyddu rhywiol ac yn cynnal yr ymgyrch '#WEDONTFEELSAFE', er mwyn helpu i fynd i'r afael ag aflonyddu rhywiol a bygythiadau eraill i ddiogelwch pobl ifanc (yn enwedig menywod) mewn mannau cyhoeddus. Fel rhan o hyn, roedd y grŵp wedi cynnal arolwg ymhlith pobl ifanc yn y Fro am eu meddyliau a'u teimladau ynghylch eu diogelwch yn eu cymunedau lleol. Roedd 129 o ymatebion i'r arolwg. Yn dilyn hynny, cynhyrchwyd adroddiad ar ganfyddiadau'r arolwg a gafodd ei rannu, a'i gyflwyno i randdeiliaid a phartneriaid posibl eraill a allai helpu i sicrhau newid a chefnogaeth wrth fynd i'r afael â'r pryderon a godwyd gan yr arolwg, a oedd yn cynnwys:

- Pwysigrwydd cael mwy o oleuadau stryd, mwy o bresenoldeb gan yr heddlu a gwell teledu cylch cyfyng er mwyn helpu pobl ifanc i deimlo'n fwy diogel, yn ogystal â gweithredu "Mannau Diogel" ar draws y Fro. Byddai hyn yn cynnwys rhwydwaith o fannau cyhoeddus fel llyfrgelloedd, canolfannau hamdden a siopau lle gallai pobl ifanc geisio diogelwch a noddfa pe bai angen. Cafodd y cynllun ei redeg yn genedlaethol gan Rwydwaith Cenedlaethol Llefydd Diogel ac roedd wedi cael ei fabwysiadu gan Gyngor Caerdydd, gyda 78 o leoliadau eisoes yn y rhwydwaith, a oedd wedi bod yn llwyddiannus. Trwy ddod yn aelod o'r rhwydwaith, gallai Cyngor Bro Morgannwg gael cymorth wrth lansio'r cynllun. Y ffi aelodaeth flynyddol oedd £395, neu £7.60 yr wythnos. Byddai hyfforddiant yn cael ei ddarparu i fusnesau neu safleoedd oedd yn cymryd rhan ac roedd yn rhad ac am ddim iddynt ymuno. Byddai'r buddion i aelodau yn cynnwys mynediad at wybodaeth ar y wefan, ac roedd map i bobl ifanc weld ble roedd eu mannau diogel lleol a botwm 'cer â fi i'r man diogel agosaf' hefyd ar gyfer sefyllfaoedd o argyfwng.
- Pryder arall a godwyd o'r arolwg oedd y niferoedd bach iawn o bobl ifanc a oedd yn teimlo'n hyderus i roi gwybod i'r Heddlu am aflonyddu rhywiol a sylwadau awgrymog digroeso, a/neu ddim yn gwybod y ffordd orau o wneud hynny. Er mwyn mynd i'r afael â hyn, roedd Grŵp Ei Llais Cymru wedi cynhyrchu nifer o bosteri er mwyn codi ymwybyddiaeth ymhlith pobl ifanc am aflonyddu rhywiol a'r broses i adrodd amdano.

Yn dilyn y cyflwyniad, cafodd y sylwadau a'r cwestiynau dilynol eu codi gan y Pwyllgor a gwesteion eraill:

- Pwysleisiodd y Cadeirydd ac eraill ar y Pwyllgor bwysigrwydd bod y Cyngor yn ymchwilio i'r posibilrwydd o weithredu'r rhaglen 'Mannau Diogel' yn y Fro er mwyn sicrhau diogelwch pobl ifanc ac eraill yn lleol.

- Cyfeiriodd y Cyngorydd Perkes at straeon yn y wasg genedlaethol yn ddiweddar am fenywod yn teimlo'n anniogel mewn mannau cyhoeddus, megis ar drafnidiaeth gyhoeddus (a godwyd yn yr arolwg a gynhaliwyd gan Ei Llais Cymru hefyd). Roedd hyn yn gysylltiedig â datblygu trafnidiaeth gynaliadwy a chanol trefi, a oedd o fewn cylch gwaith y Pwyllgor Craffu ar yr Amgylchedd ac Adfywio a gofynnodd i'r cyflwyniad gael ei ystyried i'w gyfeirio at y Pwyllgor hwn ac unrhyw rai eraill a oedd yn berthnasol.
- Gofynnodd yr Is-gadeirydd am y gefnogaeth a ddarperir gan Gyngor Caerdydd a Heddlu De Cymru ar fannau diogel, ac ati. Eglurwyd bod y rhwydwaith Mannau Mwy Diogel yng Nghaerdydd wedi cael cymorth ariannol drwy'r cais 'Strydoedd Saffach'. Roedd yr heddlu (Heddlu De Cymru a Heddlu Trafnidiaeth Prydain) wedi bod yn ymwybodol o'r fenter hefyd, h.y. yn mynychu'r cyflwyniadau ar yr adroddiad, yn ogystal â chynorthwyo gyda dosbarthu posteri a gynhyrchwyd gan y grŵp ac wedi gofyn iddynt gydweithio â Heddlu De Cymru ar eu cyfryngau cymdeithasol. Ar bwynt dilynol yr Is-gadeirydd ar glymu i mewn â'r ymgyrch 'Ask for Angela', eglurwyd, oherwydd ei bwyslais ar economi'r nos, na fyddai hyn yn union briodol ar gyfer y math o fannau diogel a ragwelir i bobl ifanc gan Ei Llais Cymru, gyda'r ffocws ar siopau lleol, llyfrgelloedd, canolfannau hamdden lleol ac ati yn lle hynny.
- Ategodd y Cyngorydd Carroll y materion a godwyd gan grŵp Ei Llais Cymru ynghylch goleuadau stryd a CCTV ac awgrymodd fwy o gydweithio rhwng Aelodau Etholedig a'r grŵp i helpu i fynd i'r afael â'u pryderon ar y cyd. O ran ei gwestiwn ynglŷn â'r ffi am aelodaeth o'r cynllun Mannau Mwy Diogel, eglurwyd y byddai'r Cyngor yn talu'r ffi, a byddai'n rhad ac am ddim i fusnesau a safleoedd eraill ymuno â'r cynllun hwn.
- Pwysleisiodd y Cyngorydd Morgan yr angen i'r cyflwyniad hwn a'r adroddiad gwreiddiol ac ati gael eu rhannu gyda chymaint o Aelodau Etholedig, Pwyllgorau a rhanddeiliaid eraill â phosibl er mwyn helpu i gyflawni nodau'r grŵp.
- Gwnaeth y Cyngorydd Lloyd-Selby sylw ar y gyfradd ymateb uchel i'r arolwg, a gofynnodd a oedd unrhyw 'fylchau' o ran ymatebion gan bobl ifanc mewn cymunedau penodol yn y Fro. Esboniwyd bod nifer uchel o ymatebwyr i'r arolwg yn dod o ardaloedd mwy trefol y Fro (fel y Barri), yn hytrach nag ardaloedd gwledig ac roedd llai o ymatebwyr yn y grŵp 17 oed a hŷn. Awgrymodd y Cyngorydd estyn allan at Bencampwr Gwledig y Cyngor er mwyn helpu i godi ymwybyddiaeth o fewn ardaloedd gwledig. O ran cwestiwn arall y Cyngorydd ynghylch pobl ifanc yn adrodd am aflonyddu rhywiol, roedd ymgyrch bellach i estyn allan i'r grŵp hwn trwy'r cyfryngau cymdeithasol a thrwy ymgyrch posteri'r grŵp mewn ysgolion, meddygfeydd ac ati, yn ogystal ag ar-lein i godi ymwybyddiaeth am adrodd am aflonyddu rhywiol. Awgrymodd y Cyngorydd fod y grŵp yn rhannu eu posteri a deunyddiau eraill gydag Aelodau Etholedig hefyd, er mwyn helpu i gyfleu'r neges honno i bobl ifanc a chymunedau yn y Fro.
- Pwysleisiodd yr Arweinydd Gweithredol a'r Aelod Cabinet dros Berfformiad ac Adnoddau bwysigrwydd y cyflwyniad a'r heriau'n ymwneud â nifer sylweddol o bobl ifanc (yn enwedig menywod ifanc) nad oeddent naill ai'n teimlo'n ddiogel, neu'n teimlo'n ddiogel yn aml yn cerdded adref. Roedd yr Arweinydd wedi cael sgysiau gyda Phrif Gwnstabl Heddlu De Cymru a Thrafnidiaeth Cymru (TC) ynglŷn â grŵp Ei Llais Cymru ac roedden nhw'n awyddus i ddysgu mwy

No.

am eu gwaith. Byddai hefyd yn fuddiol i'r Aelodau fynd allan i'w cymunedau er mwyn edrych ar rai o'r materion a godwyd gan y cyflwyniad a allai fod yn berthnasol i'w wardiau.

- Roedd yr Aelod Cabinet dros Wasanaethau Cymdogaeth ac Adeiladau yn dymuno ychwanegu'r angen i edrych ar ddatrysiadau peirianyddol a dylunio manau cyhoeddus i'w gwneud mor ddiogel â phosibl i bobl ifanc a phreswylwyr eraill. Awgrymodd hefyd fod y grŵp yn estyn allan i Gyngor Tref Penarth er mwyn rhoi eu cyflwyniad ar y pwnc hwn iddynt.
- Cyfeiriodd yr Aelod Cabinet dros Hamdden, Chwaraeon a Lles at y gwaith a wnaed yn Llanilltud Fawr ynghylch goleuadau stryd ar lonydd gwledig, lle defnyddiwyd cyllid Adran 106 ar gyfer dwy o'r rhain i osod goleuadau stryd. Roedd hyn yn ddefnyddiol iawn i bobl oedd yn gadael arosfannau bysiau ar y brif ffordd ac yn cerdded i fyny'r lonydd gwledig, wrth fynd adref gyda'r nos. Dywedodd y Gweithiwr Prosiect Cennad Hawliau mai dyma'n union yr oedd pobl iau yn chwilio amdano o ran cael goleuadau yn y gorsafoedd trafniadaeth hynny fel arosfannau bysiau a phlatfformau trên pan oeddent yn cerdded drwyddynt, yn enwedig mewn manau mwy gwledig ac ynysig.
- Cyfeiriodd y Cynghorydd Franks, gyda chaniatâd i siarad, at yr ymgyrchoedd lleol a gynhaliwyd yn Ninas Powys i ddarparu goleuadau stryd ar lwybrau cyhoeddus ac ati yn dilyn ymosodiad. Roedd wedi bod yn her sicrhau cyllid ar gyfer y rhain ac roedd llwybrau troed eraill oedd angen golau amyn nhw hefyd. Awgrymodd ef a'r Cynghorydd Carroll y dylid ysgrifennu llythyr at y Cabinet ynghylch yr angen i ariannu goleuadau stryd ychwanegol ar lwybrau troed. Byddai grŵp Ei Llais Cymru yn dilyn ar hyn ac yn ysgrifennu at y Cabinet a TC fel rhan o'u hymgyrch.
- Awgrymodd y Pennaeth Tai a Gwasanaethau Adeiladau hefyd wrth grŵp Ei Llais Cymru eu bod yn tynnu sylw at eu pryderon ac yn cyflwyno sylwadau i'r Cabinet leuenctid a'r Bartneriaeth Diogelwch Cymunedol, a fyddai hefyd yn helpu i lywio'r Strategaeth Diogelwch Cymunedol. Roedd hyn oherwydd y byddai'r materion a godwyd gan y grŵp yn gofyn am ddull amlasiantaethol. O ran cyllid, roedd y cynllun 'Strydoedd Saffach' a oedd yn darparu arian gan y Swyddfa Gartref i'r Comisiynydd Heddlu a Throseddau ar gyfer mentrau o'r fath. Roedd ceisiadau'n cael eu gwneud am yr arian hwn gan Awdurdodau Lleol. O ran yr hyn y gallai'r Cyngor ei wneud i gefnogi canfyddiadau'r grŵp, gallai e.e. helpu i nodi'r manau problemus hynny lle nad oedd pobl ifanc yn teimlo'n ddiogel er mwyn ystyried darparu neu gryfhau'r ddarpariaeth teledu cylch cyfyng. Gallai swyddogion y Cyngor hefyd edrych ar ffyrdd eraill o gefnogi'r grŵp a cheisio adrodd yn ôl i'r Pwyllgor ar yr agweddau diogelwch cymunedol a godwyd.

Ar ôl ystyried yr adroddiad, gwnaeth y Pwyllgor:

ARGYMHELLWYD –

(1) Y DYLLID cyfeirio'r cyflwyniad i Bwyllgorau Craffu'r Amgylchedd ac Adfywio a Dysgu a Diwylliant i'w ystyried.

No.

(2) BOD y cyflwyniad yn cael ei rannu â chyrrff perthnasol eraill, h.y. Partneriaeth Diogelwch Cymunedol Bro Morgannwg, yn ogystal â Hyrwyddwr Gwledig Cyngor Bro Morgannwg.

(3) BOD Swyddogion yn archwilio opsiynau ynghylch y posibilrwydd o greu "Mannau Diogel" ar draws Bro Morgannwg ac i ddarparu adroddiad ar hyn pan fo hynny'n ymarferol.

(4) BOD adroddiad gwreiddiol Ei Llais Cymru yn cael ei rannu â holl Aelodau Etholedig Cyngor Bro Morgannwg.

Rhesymau dros yr argymhellion

(1) Er mwyn i Bwyllgorau Craffu'r Amgylchedd ac Adfywio a Dysgu a Diwylliant ystyried y cyflwyniad, y materion a'r gwaith a wnaed yn ymwneud â'i Llais Cymru.

(2) Er mwyn codi ymwybyddiaeth o'r materion a'r gwaith a wneir yn ymwneud â'i Llais Cymru, ac i fynd i'r afael â meysydd lle gallai'r cyrrff hyn a'r Hyrwyddwr Gwledig helpu i'w gefnogi.

(3) Er mwyn edrych ar y posibilrwydd o sefydlu ardaloedd "Man Diogel" mewn gwahanol leoliadau sy'n hygyrch i bobl ifanc ym Mro Morgannwg.

(4) Er mwyn codi ymwybyddiaeth ymhlith Aelodau Etholedig o'r materion a'r gwaith a wneir yn ymwneud â'i Llais Cymru.

33 CYNLLUN AILGARTREFU CYFLYM BRO MORGANNWG (CYF) –

Cyflwynwyd y cyfeiriad gan y Cabinet ar 27 Ebrill, 2023 i'r Pwyllgor gan Bennaeth y Gwasanaethau Tai ac Adeiladau, ar y cyd â'r Rheolwr Gweithredol, Gwasanaethau Tai Cyhoeddus. Roedd y cyfeiriad yn gofyn am ystyriaeth a sylw'r Pwyllgor ar Gynllun Ailgartrefu'n Gyflym y Cyngor, yn dilyn ei gytundeb gan y Cabinet mewn egwyddor.

Roedd yn ofynnol i holl Awdurdodau Lleol Cymru gynhyrchu a chyflwyno'r Cynllun hwn ar gyfer cymeradwyaeth Llywodraeth Cymru (LIC), gan ychwanegu y byddai'r Cynllun yn helpu i fynd i'r afael â'r argyfwng presennol o ran tai sy'n cael eu profi ym Mro Morgannwg ac mewn rhannau eraill o Gymru.

Roedd y Cynllun yn cydnabod nad y defnydd presennol o fathau penodol o lety dros dro, megis gwestai, gwely a brecwast, hosteli a thai a rennir oedd y ddarpariaeth neu'r ymateb delfrydol i ailgartrefu a digartrefedd, gan nad oedd yn darparu sylfaen sefydlog neu gadarn i deuluoedd a'r unigolion hynny yr effeithiwyd arnynt wrth symud ymlaen. Felly, roedd angen dull amlasiantaethol ac amlochrog oedd yn cynnwys y Cyngor a'i Dîm Datrysiadau Tai ar y cyd â phartneriaid eraill i helpu i gyflawni hyn.

Roedd rhaid mynd i'r afael ag angen am dai ymhlith demograffig allweddol (ond nid yr unig un) sef pobl sengl, iau.

No.

Un o brif amcanion y Cynllun oedd sicrhau bod digartrefedd yn gallu cael ei atal neu ei fod yn fyrhoedlog i bobl a theuluoedd yr oedd yn effeithio arnynt. Felly, amlinellodd y Cynllun nifer o gamau ac atebion posibl i'r argyfwng tai a wynebir yn y Fro (roedd rhai ohonynt yn seiliedig ar waith Grŵp Gorchwyl a Gorffen y Pwyllgor ac argymhellion ynghylch darpariaeth tai a digartrefedd a gynhaliwyd y llynedd), gan gynnwys:

- Datblygiadau tai cymdeithasol newydd
- Landlordiaid preifat yn cynyddu eu portffolios
- Llety dros dro newydd yn eiddo i'r Cyngor
- Gwaith Atal
- Prydlesu i'r Digartref
- Peilot Llety a rennir
- Newidiadau i'r Polisi Homes4U
- Newidiadau i eiddo sydd â dynodiad oedran (lleihau'r isafswm oedran o 55 i 30) ac eiddo sy'n ddarostyngedig i bolisiâu gosod lleol.

Yn dilyn hyn, gwnaeth y Pwyllgor ac eraill nifer o sylwadau ac ymholiadau:

O ran cwestiynau'r Cynghorydd Aviet ynghylch y 'digartref cudd' a lle roedd pobl sengl oedd yn gweithio ond ar incwm isel, a oedd yn methu fforddio rhentu tai preifat ac yn aros ar soffas ffrindiau, yn ffitio i mewn i'r cynllun hwn, eglurwyd bod y 240 o aelwydydd sy'n byw mewn llety dros dro yn y Fro yn cynnwys pobl sengl sy'n gweithio (ar incwm isel). Hefyd, gallai unrhyw berson a oedd yn ddigartref ond yn gweithio hefyd fynd at y Tîm Datrysiadau Tai er mwyn cael cyngor ar dai, cefnogaeth ac asesu beth fyddai'r ateb tai gorau iddynt o ran eu gallu ariannol ac ati, gyda'r cyfle i gael eich rhoi yn y band anghenion tai priodol a gallu gwneud ceisiadau ar eiddo. O ran y bobl oedd yn cysgu ar soffas ffrindiau, pe byddent yn cyflwyno eu hunain i'r Cyngor yn ddigartref neu mewn angen difrifol am gartref, byddent hefyd yn cael eu bandio yn unol â hynny o ran eu hamgylchiadau, a fyddai'n cynyddu eu gallu i wneud cais llwyddiannus am lety. Pwysleisiwyd bod y Cynllun Ailgartrefu Cyflym yn ymdrin â materion a blaenoriaethau penodol a bod Strategaeth Marchnad Tai Leol y Cyngor yn ymdrin ag anghenion tai ehangach trigolion y Fro ar wahanol lefelau ac nid digartrefedd yn unig, h.y. o dai cymdeithasol i opsiynau prynu cost isel.

O ran cwestiwn y Cynghorydd Lloyd Selby ar ba drafodaethau a gafodd y Cyngor gyda'r darparwyr gwestai a gwely a brecwast hynny yn y Fro a oedd yn cynnig llety dros dro ynghylch mwy o hyblygrwydd i'w preswylwyr allu hunanarlwyo (yn eu hystafelloedd fel rhan o welliant ehangach i'w hamodau byw), eglurwyd bod trafodaethau wedi'u cynnal gyda'r sefydliadau hyn a'u bod bellach yn caniatáu i oergelloedd yn ystafelloedd preswylwyr iddynt gadw bwydydd allweddol a llaeth wedi'i oeri, ond ni allent ganiatáu microdonnau, tostwyr, peiriannau ffrio aer, ac ati yn eu hystafelloedd oherwydd y perygl o dân a'u rhwymedigaethau o ran yswiriant. Roedd hyn yn parhau i fod yn her allweddol ac yn broblem gynhenid wrth ddefnyddio adeiladau o'r fath, ond roedd y Cyngor yn gweithio'n agos gyda'r darparwyr hyn a thrwy ymgynghori â thrigolion er mwyn lliniaru'r mater hwn gymaint â phosibl. O ran ymholiad arall y Cynghorydd ynghylch y dull o ddiwygio'r dynodiad oedran ar gyfer tai Cyngor (a godwyd hefyd gan y Cynghorydd Hanks), ac a fyddai hwn yn ddull

No.

cyffredinol neu fesul achos (yn dilyn ymgynghori â thrigolion presennol ac ystyried eu hanghenion), eglurwyd y byddai hyn ar y sail olaf, gyda dull o'r fath wedi cael ei ddefnyddio o'r blaen gan arwain at ganlyniad llwyddiannus. Fel rhan o hyn, byddai preswylwyr hŷn yn cael cynnig llety a chymorth mwy pwrpasol (fel y datblygiad ym Mhenarth), yn unol ag anghenion tai cynyddol y demograffig hwn. Datblygwyd Strategaeth Tai Pobl Hŷn hefyd.

Dymunai'r Cynghorydd Morgan bwysleisio'r angen i'r Cyngor 'gydbwysu' gofynion allweddol y poblogaethau iau a hŷn yn y Fro o ran tai. Dywedodd y byddai'r boblogaeth dros 75 oed ym Mro Morgannwg erbyn 2035 wedi cynyddu 70%.

O ran ymholiad yr Is-gadeirydd ynghylch oedi'r polisi Homes4U dros dro, eglurwyd y byddai'r gwaharddiad yn caniatáu i'r Cyngor, fel gydag Awdurdodau Lleol eraill yng Nghymru, fynd i'r afael â'r argyfwng tai presennol, a oedd wedi gweld cynnydd yn nifer y bobl sy'n cysgu ar y stryd yn y Fro. Mae'n debygol y byddai angen i'r cyfnod hwn fod yn 12 mis o leiaf. Byddai atal y polisi yn gofyn am gymeradwyaeth awdurdod y Cabinet a'r Cyngor, yn ogystal â'r angen i ystyried anghenion y bobl hynny a oedd ar y rhestr aros ar hyn o bryd, yn dilyn sylwadau'r Cynghorydd Lloyd Selby. O ran y cwestiwn dilynol ynghylch mater 'todi dodrefn' i denantiaid, eglurwyd y gallai'r Cyngor ddarparu cymorth drwy'r Grant Cymorth Tai a thrwy gyllid arall h.y. benthyciadau dewisol i denantiaid gael dodrefn a ffitiadau eraill fel carpedi. Awgrymodd yr Is-gadeirydd ddiweddariadau rheolaidd hefyd ar gynnydd y Cynllun, yn ogystal â bod angen i'r Cyngor fynd i'r afael â sut mae'n llunio ei strategaeth dai o amgylch pobl ifanc a chenedlaethau'r dyfodol ac i roi pwysau cyfartal i'r Strategaeth Tai Pobl Hŷn.

Parthed ymholiad y Cynghorydd Hanks ar lety dros dro newydd sy'n eiddo i'r Cyngor, cadarnhawyd y byddai datblygiad Eagleswell Road yn cynnwys tai dros dro i ffoaduriaid Wcraïn er mwyn helpu i leddfu pwysau adsefydlu. Yn y tymor hwy, byddai'r safle'n cael ei ddefnyddio ar gyfer tai parhaol i ddiwallu anghenion y gymuned ehangach. O ran sylwadau dilynol y Cynghorydd ynghylch cyllid ychwanegol gan Lywodraeth Cymru ar gyfer tai yn y Fro, roedd LIC yn darparu cyllid sylweddol i gynorthwyo'r Fro a chynghorau eraill i ddarparu llety megis drwy'r Strategaeth Cartrefi Gwag, grantiau i fynd i'r afael â digartrefedd a'r Grant Cymorth Tai. Roedd y ffrydiau ariannu hyn fel arfer yn flynyddol.

O ran ymholiad y Cynghorydd Perkes am y gwersi a ddysgwyd o sefydlu cymunedau 'cymysg' yn dilyn enghreifftiau blaenorol o ostwng y dynodiad oedran ar gyfer llety y Cyngor, eglurwyd y byddai hyn yn cael ei wneud fesul safle, gan edrych ar addasrwydd llety oddi fewn a rheoli'n ddwys yn ogystal â chymorth i helpu cymunedau o'r fath i ffynnu a bod yn gynaliadwy.

Pwysleisiodd yr Arweinydd Gweithredol a'r Aelod Cabinet dros Berfformiad ac Adnoddau a'r Aelod Cabinet dros Hamdden, Chwaraeon a Llesiant (y mae'r ddau ohonynt yn rhannu'r portffolio Tai Sector Cyhoeddus ac Ymgysylltu â Thenantiaid ar hyn o bryd) yr argyfwng presennol a'r galw am dai yn y Fro ac 'nad oedd gwneud dim byd yn opsiwn'. Byddai'r Cynllun Ailgartrefu Cyflym yn helpu i sicrhau urddas i drigolion y Fro y mae'r argyfwng tai yn effeithio arnynt ac yn eu helpu i adeiladu bywydau mwy gynaliadwy. Gallai llacio cyfyngiadau oedran ar lety'r Cyngor, os caiff

No.

ei wneud yn gywir, arwain at sefydlu cymunedau llwyddiannus sy'n pontio'r cenedlaethau.

Ar ôl ystyried cyfeiriad ac adroddiad y Cabinet, gwnaeth y Pwyllgor Craffu

ARGYMHELLWYD –

(1) Bod y sylwadau canlynol yn cael eu hadrodd yn ôl i'r Cabinet fel rhan o'u hystyriaeth o'r adroddiad, cyn cyflwyno'r Cynllun Ailgartrefu Cyflym yn derfynol i Lywodraeth Cymru:

- Dylai'r adroddiad a'r Cynllun roi sicrwydd mwy amlwg y byddai unrhyw benderfyniad i ddileu neu adolygu'r dynodiad oedran ar lety a thai dethol sy'n eiddo i'r Cyngor yn cael ei wneud fesul achos, yn ogystal ag ystyried anghenion y tai presennol. trigolion.
- Dylai'r adroddiad a'r Cynllun roi mwy o gydnabyddiaeth pe rhoddid ystyriaeth i atal polisi Homes4U, y dylai hyn gymryd i ystyriaeth anghenion y rhai sydd ar y rhestr aros ar hyn o bryd.

(2) BOD y Pwyllgor yn derbyn diweddariadau rheolaidd ar y gwaith sy'n cael ei wneud fel rhan o'r Cynllun Ailgartrefu Cyflym.

Rhesymau dros yr argymhellion

(1) Er mwyn rhoi gwybod i'r Cabinet am y sylwadau neu'r argymhellion a wnaed fel rhan o'u hystyriaeth o'r Cynllun Ailgartrefu Cyflym cyn ei gyflwyno i Lywodraeth Cymru, yn ogystal ag adlewyrchu'r sicrwydd a roddwyd gan y Gwasanaethau Tai yng nghyfarfod y Pwyllgor ar y materion hyn. .

(2) Er mwyn i'r Pwyllgor allu ystyried a chraffu ar y cynnydd a wnaed a'r heriau a wynebir gan y Cynllun dros y 5 mlynedd nesaf yn rheolaidd.

34 TRACIO ARGYMHELLION CRAFFU 4YDD CHWARTER 2022/23 AC ATODLEN RHAGLEN GWAITH CYCHWYNNOL ARFAETHEDIG 2023/24 (CAC) –

Rhoddodd yr adroddiad, a gyflwynwyd gan Swyddog y Gwasanaethau Democrataidd a Chraffu wybod i'r Aelodau am gynnydd argymhellion y Pwyllgor Craffu yn y gorffennol ac Amserlen Arfaethedig y Flaenraglen Waith Flynyddol ar gyfer 2023/24:

- Orlhain Argymhellion heb eu Cwblhau, 2019-20 (Atodiad A);
- Orlhain Argymhellion heb eu Cwblhau, 2021-22 (Atodiad B);
- Orlhain Argymhellion Chwarter 4 - mis Ionawr i fis Mawrth 2023 (Atodiad C);
- Blaenraglen Waith Flynyddol y Cabinet ar gyfer 2023/24 (Atodiad D); ac
- Amserlen Arfaethedig Blaenraglen Waith Flynyddol 2023/24 (Atodiad E).

Roedd yr adroddiad hefyd yn cynnig ail-ddatganiad ynghylch egwyddorion allweddol craffu ac i annog Aelodau'r Pwyllgor a rhanddeiliaid eraill i ymgysylltu'n well â'r broses Craffu ac i wneud awgrymiadau ynghylch adroddiadau ac eitemau eraill i'r

No.

Pwyllgor eu hystyried. Fel rhan o hyn, byddai cyfarfodydd rhwng Aelodau'r Cabinet a Chadeiryddion Craffu ac Is-gadeiryddion i gwrdd er mwyn caniatáu i Flaenraglenni Gwaith y Cabinet a Chraffu gael eu datblygu a'u cytuno. Hefyd, mewn Cynadleddau Agenda gyda Chadeiryddion ac Is-gadeiryddion y Pwyllgorau Craffu, byddai rheolaeth Rhaglenni Gwaith y Pwyllgorau yn cael ei gynnwys fel eitem sefydlog ar yr agendâu i'w hystyried a'u trafod.

Hefyd, byddai'r hyperddolenni perthnasol yn cael eu hychwanegu at yr adroddiadau a'r cyflwyniadau hanesyddol blaenorol hynny a ddyfynnir yn y golofn 'Tarddiad yr Adroddiad, Dolenni i Amcanion y Cynllun Corfforaethol, a Dogfennau Cysylltiedig Blaenorol' yn Atodlen y Flaenraglen Waith, cyn ei lanlwytho i wefan y Cyngor.

Yn dilyn hyn, gofynnodd yr Is-Gadeirydd a oedd y papur cefndir ar yr adroddiad ar y protocol Craffu o 2017 yn dal yn addas i'r diben gan ystyried yr 'ail-lansio' hwn ac a oedd capasiti i'r Pwyllgor edrych ar sicrhau ei fod yn cyd-fynd â'r hyn yr oedd Craffu yn ceisio ei gyflawni. Eglurwyd y byddai hyn yn cael ei ystyried a'i adrodd yn ôl i'r Pwyllgor fel rhan o'r adroddiad chwarterol nesaf ar Orlhain Argymhellion a'r Flaenraglen waith.

Ar ôl ystyried yr adroddiad, gwnaeth y Pwyllgor:

ARGYMHELLWYD –

(1) BOD statws y camau gweithredu a restrir yn Atodiadau A i C i'r adroddiad cael ei gytuno.

(2) Y DYLLID nodi Rhaglen Gwaith Cychwynnol Flynyddol y Cabinet ar gyfer 2023/24 sydd ynghlwm yn Atodiad D, yng nghyd-destun Rhaglen Gwaith Cychwynnol Flynyddol y Pwyllgor Craffu Cartrefi a Chymunedau Diogel 2023/24.

(3) CYMERADWYO Atodlen Rhaglen Gwaith Cychwynnol arfaethedig y Pwyllgor ar gyfer 2023/24 sydd ynghlwm yn Atodiad E i'r adroddiad a'i lanlwytho i wefan y Cyngor, yn amodol ar wneud y newid a ganlyn:

- Ychwanegu'r hyperddolenni perthnasol at yr adroddiadau a'r cyflwyniadau hanesyddol blaenorol hynny a ddyfynnwyd yn y golofn 'Tarddiad yr Adroddiad, Dolenni i Amcanion y Cynllun Corfforaethol, a Dogfennau Cysylltiedig Blaenorol' yn Atodlen y Rhaglen Gwaith i'r Dyfodol.

Rhesymau dros yr argymhellion

(1) Parhau i olrhain argymhellion y Pwyllgor yn effeithiol.

(2) Alinio ag adran 7.6 o Brotoocol Rolau a Chyfrifoldebau'r Cabinet a Chraffu.

(3) Er gwybodaeth i'r cyhoedd.